

Accountantsverslag 2014

Hoogheemraadschap van Delfland

1 april 2015

VERTROUWELIJK

Aan de leden van het algemeen bestuur
van het Hoogheemraadschap van Delfland
Postbus 3061
2601 DB DELFT

Onderwerp

Accountantsverslag 2014 Hoogheemraadschap van Delfland

Geachte leden van het algemeen bestuur,

Hierbij ontvangt u ons accountantsverslag over het boekjaar 2014, waarin onze belangrijkste controlebevindingen zijn samengevat.

De jaarrekening is opgesteld onder verantwoordelijkheid van het college van dijkgraaf en hoogheemraden van het Hoogheemraadschap van Delfland. In overeenstemming met uw opdracht hebben wij de jaarrekening 2014 gecontroleerd. De controle is afgerond en wij hebben een goedkeurende controleverklaring verstrekt.

Datum

1 april 2015

Wij maken u erop attent dat voor dit accountantsverslag een beperkte verspreidingskring geldt. Het accountantsverslag is uitsluitend bestemd voor het algemeen bestuur en het college.

Hoogachtend,

Deloitte Accountants B.V.

drs. R.M.J. van Vugt RA

c.c.: College van dijkgraaf en hoogheemraden

Deloitte Accountants B.V.
Wilhelminakade 1
3072 AP Rotterdam
Postbus 2031
3000 CA Rotterdam
Nederland

Tel: 088 288 2888
Fax: 088 288 8830
www.deloitte.nl

Inhoudsopgave

Accountantsverslag 2014
Hoogheemraadschap van Delfland

Managementsamenvatting	5
Significante risico's	10
Overige bevindingen	12
Analyse vermogen en resultaat	15
Overige onderwerpen	19
Bijlagen	25
Bijlage A: Niet-gecorrigeerde fouten	26
Bijlage B: Onafhankelijkheid	28
Bijlage C: Reikwijdte van de controle 2014	29
Bijlage D: Disclaimer en beperking in gebruik	31

Managementsamenvatting

Accountantsverslag 2014
Hoogheemraadschap van Delfland

Managementsamenvatting

<p>Status van de controle</p> <p>Reikwijdte van de controle</p>	<p>Onze controle is uitgevoerd in overeenstemming met de vooraf afgesproken planning. De uitgevoerde werkzaamheden zijn afgerond en wij hebben een goedkeurende controleverklaring verstrekt bij de jaarrekening.</p> <p>Met de opdrachtbevestiging van 10 oktober 2014 heeft u ons opdracht gegeven tot het controleren van de jaarrekening 2014. De reikwijdte van onze controle staat omschreven in de opdrachtbevestiging. Er is gedurende het verloop van de controle geen sprake geweest van een beperking in de reikwijdte van onze controle.</p> <p>Tijdens de uitvoering van de oorspronkelijke controleplanning hebben zich geen wijzigingen van materieel belang in de reikwijdte voorgedaan.</p>	
<p>Significante risico's</p>	<p>De volgende risico's in de jaarrekening zijn door ons aangemerkt als significant:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Naleving EU-aanbesteding. • Volledigheid (belasting)opbrengsten/nog op te leggen aanslagen. <p>De naleving EU-aanbesteding merken wij aan als significant risico wegens de complexe regelgeving en de volledigheid van de belastingen/nog op te leggen aanslagen wegens het subjectieve schattingselement in de post 'nog op te leggen aanslagen'.</p>	
<p>Belangrijke bevindingen ten aanzien van significante risico's</p>	<p>Belastingen</p> <p>Er is een aansluitverschil vastgesteld van per saldo € 790.000 tussen de debiteurenpositie zoals verantwoord door de RBG en de belastingdebiteuren in de jaarrekening van Delfland. Dit aansluitverschil heeft betrekking op voorgaande jaren en is in voorgaande jaren vastgesteld en gerapporteerd. In 2014 zijn correcties doorgevoerd om verschillen uit eerdere jaren te corrigeren. Uit de controle is gebleken dat niet alle verschillen zijn gecorrigeerd. Naar aanleiding van onze controle is dit verschil door het management gecorrigeerd in de jaarrekening 2014.</p> <p>Vanuit de controle bij de RBG zijn geen verdere onjuistheden of onrechtmatigheden gebleken t.a.v. de belastingopbrengsten.</p> <p>De belastingopbrengsten zijn per saldo € 3,4 miljoen hoger dan begroot.</p>	

Managementsamenvatting

	<p>Bij het opstellen van de najaarsbrief waren deze hogere opbrengsten grotendeels niet inzichtelijk voor uw organisatie en daarmee niet gerapporteerd aan het algemeen bestuur. In de jaarstukken is toegelicht dat met name eind 2014 uitgevoerde volledigheidscntroles door de RBG zorgen voor hogere belastingopbrengsten van ingezetenen/huishoudens.</p>	
Verslaggevingsgrondslagen	<p>Verslaggevingsgrondslagen en de toepassing hiervan zijn belangrijk voor de presentatie van de financiële positie en de baten en lasten van het waterschap. Daarnaast vereisen zij van het college van dijkgraaf en hoogheemraden het toepassen van oordeelsvorming ten aanzien van moeilijke, subjectieve en complexe posities, die vaak - vanwege de noodzaak om inschattingen te moeten maken over het effect van zaken - inherent onzeker zijn.</p> <p>De verslaggevingsgrondslagen van het waterschap zijn uiteengezet in de toelichting bij de jaarrekening 2014, in paragraaf 7.2. 'waarderinggrondslagen'. In de jaarrekening 2014 hebben zich ten opzichte van 2013 geen wijzigingen van materieel belang voorgedaan in de toegepaste verslaggevingsgrondslagen.</p> <p>Wij hebben het door het college toegepaste proces voor de bepaling en toepassing van belangrijke verslaggevingsgrondslagen geëvalueerd en zijn van mening dat deze toepasselijk zijn voor uw waterschap en consistent zijn gebruikt.</p>	
Analyse vermogen en resultaat	<p>Het saldo van baten en lasten over 2014 voor bestemming bedraagt € 19,8 miljoen positief (2013 € 4,5 miljoen positief), tegenover een begroot saldo van € 10,1 miljoen positief. Na bestemming bedraagt het resultaat € 22,5 miljoen positief tegenover een begroot saldo van € 12,8 miljoen positief.</p> <p>Op alle programma's is sprake van een positiever resultaat dan begroot. In paragraaf 2.4. van het jaarverslag zijn de belangrijkste afwijkingen tussen begroting en realisatie toegelicht. Inzichtelijk is dat in de najaarsbrief reeds een voordelig resultaat van € 15,2 miljoen is geraamd. De resterende verschillen zijn in paragraaf 2.4 toegelicht.</p> <p>Een analyse van het aanwezige vermogen en de risico's is opgenomen in de paragraaf weerstandsvermogen. Per eind 2014 is sprake van een algemene reserve van € 45,8 miljoen (2013 € 23,4 miljoen). Dit is ruim voldoende om de ingeschatte risico's van € 9,5 miljoen (€ 8 miljoen 2013) te kunnen opvangen.</p>	

Managementsamenvatting

Interne beheersing

Als onderdeel van de jaarrekeningcontrole hebben wij in september 2014 een interim-controle uitgevoerd. Deze interim-controle was primair gericht op het vaststellen van de opzet, het bestaan en de werking van maatregelen van administratieve organisatie en interne beheersing (AO/IB), voor zover van belang voor onze controle op de betrouwbaarheid en de rechtmatigheid van de in de jaarrekening opgenomen informatie.

Voor de bevindingen, voortvloeiend uit de interim-controle, verwijzen wij u naar onze managementletter d.d. 23 december 2014.

Geïdentificeerde fouten en eventuele tekortkomingen in de toelichtingen

De materialiteit bij de planning en uitvoering van onze controle bedraagt € 2,2 miljoen (2013: € 2,3 miljoen). Deze materialiteit vloeit voort uit het door het algemeen bestuur vastgestelde controleprotocol.

Goedkeuringstoleranties

Fouten	1% van het totaal van de lasten	€ 2,2 miljoen
Onzekerheden	3% van het totaal van de lasten	€ 6,6 miljoen

Rapporteringstoleranties (20% van goedkeuringstoleranties)

Fouten	€ 440.000
Onzekerheden	€ 1.320.000

Vanuit onze controlerichtlijnen is het verplicht om eventuele niet-gecorrigeerde fouten en eventuele onzekerheden te communiceren.

Geïdentificeerde, niet-gecorrigeerde fouten hebben effect op de baten en/of de lasten en het eigen vermogen. Het college van dijkgraaf en hoogheemraden heeft geconcludeerd dat de totale impact van de niet-gecorrigeerde fouten, zowel individueel als in totaal, niet materieel is binnen de context van de jaarrekening als geheel. Wij kunnen instemmen met het standpunt van het college. Voor een nadere uiteenzetting van de niet-gecorrigeerde fouten verwijzen wij naar bijlage A.

De waarborgen die het Hoogheemraadschap van Delfland heeft getroffen, zijn voldoende om een oordeel te kunnen geven over de financiële rechtmatigheid.

Managementsamenvatting

Onafhankelijkheid

- Deloitte Accountants B.V. is onafhankelijk van het Hoogheemraadschap van Delfland en voor zover wij weten heeft zich geen inbreuk voorgedaan op de van toepassing zijnde regels en het beleid ten aanzien van onafhankelijkheid.
- Ons zijn geen relaties bekend tussen Deloitte Accountants B.V. en haar zuster- en/of dochterondernemingen of de member firms van Deloitte Touche Tohmatsu Limited en hun respectieve zuster- en/of dochterondernemingen en het waterschap, die naar ons professionele oordeel mogelijk van invloed kunnen zijn op onze onafhankelijkheid.

Bijlage B bevat een nadere uiteenzetting van onze onafhankelijkheid.

Significante risico's

Significante risico's

Belastingopbrengsten

Bevindingen

De belangrijkste belastingopbrengsten van het Hoogheemraadschap van Delfland zijn:

Plaatselijke belastingen en heffingen (x € 1.000)	2014	Begroting primair	2013
- Watersysteemheffing	94.292	92.289	91.285
- Zuiveringsheffing	130.615	129.842	124.619
Totaal	224.907	222.131	215.904

De opgelegde heffingen worden niet volledig geïnd doordat er kwijtschelding wordt verleend aan ingezetenen die daarvoor in aanmerking komen en belastingvorderingen moeten oninbaar worden geleden doordat ze niet kunnen worden geïncasseerd.

Plaatselijke belastingen en heffingen (x € 1.000)	2014	Begroting primair	2013
- Kwijtscheldingen watersysteemheffing	(5.746)	(5.882)	(6.412)
- Kwijtscheldingen zuiveringsheffing	(9.490)	(9.144)	(8.231)
- Oninbaar	(2.136)	(3.013)	(2.592)
Totaal	(17.372)	(18.039)	(17.235)
Totaal belastingen netto	207.535	204.092	198.669

De belastingen worden opgelegd en geïnd door de Regionale Belasting Groep (RBG). Door de RBG is verantwoording afgelegd over het boekjaar 2014 door middel van de jaarlijkse belastingverantwoordingen. Deze belastingverantwoordingen zijn voorzien van een goedkeurende controleverklaring. Bij de controle van de belastingverantwoordingen zijn geen fouten geconstateerd.

Er is een aansluitverschil vastgesteld van per saldo € 790.000 tussen de debiteurenpositie RBG en het debiteurensaldo in de jaarrekening van Delfland. Het verantwoorde debiteurensaldo is lager dan het door de RBG gerapporteerde saldo. Dit aansluitverschil is in voorgaande jaren ontstaan. In voorgaande jaren hebben wij gerapporteerd over aansluitverschillen tussen de administratie van Delfland en de RBG. In 2014 zijn diverse aansluitverschillen uitgezocht en gecorrigeerd. Dit saldo betreft een nog resterend oud verschil uit eerdere jaren. Het management heeft dit laatste verschil gecorrigeerd in de definitieve jaarrekening en verantwoord onder baten voorgaande jaren.

Overige bevindingen

Overige bevindingen

Voorzieningen

Voorzieningen

In de jaarrekening zijn voor € 3,3 miljoen aan onderhoudsvorzieningen (2013 € 6,6 miljoen) opgenomen. Deze voorzieningen zijn onderbouwd met in 2014 geactualiseerde beheerplannen en stortingen en hebben conform plan plaatsgevonden. Gebleken is dat het saldo van uitgaven en inkomsten lager is dan geraamd, waardoor het saldo van de voorziening onderhoudsbaggeren en het saldo van de voorziening onderhoud watergangen hoger is dan geraamd in het plan. Bij het baggeren is dit in hoofdzaak te verklaren door vooruitgeschoven prestaties. Bij onderhoud watergangen zijn de prestaties wel grotendeels gerealiseerd en is er sprake van lager uitvallende lasten en meevallende inkomsten. In de komende periode moet worden geanalyseerd of de dotaties verlaagd kunnen worden voor deze voorzieningen.

Van belang is dat periodiek een goede verschillenanalyse wordt opgesteld van de realisaties t.o.v. de plannen zodat bijstelling van de dotaties tijdig kan plaatsvinden.

Overige bevindingen

Rechtmatigheid

Bevindingen

Met de invoering van het Waterschapsbesluit is rechtmatigheid vanaf 2009 een onderdeel van de accountantscontrole. In 2008 is uw organisatie gestart met het opstellen van een normen- en toetsingskader en het uitvoeren van interne controles. Rechtmatigheid is hiermee een vast onderdeel geworden van uw interne en externe controle. Door middel van tussentijdse rapportages wordt bewaakt dat de uitgaven binnen de kaders van de gestelde begroting blijven.

In het kader van de begrotingsrechtmatigheid moet de accountant kijken naar de nettolastenoverschrijdingen per programma. Op geen enkel programma zijn begrotingsoverschrijdingen op de nettolasten te constateren. Bij de investeringskredieten zijn eveneens geen materiële kredietafwijkingen te constateren.

Uit de controle zijn verder geen onrechtmatigheden gebleken.

Analyse vermogen en resultaat

Analyse vermogen en resultaat

Analyse vermogen en resultaat

Beschrijving

Het Waterschapsbesluit kent een duidelijk onderscheid tussen resultaatbepaling en resultaatbestemming. Alle baten en lasten dienen via de programmarekening te lopen. Het waterschap mag geen baten of lasten rechtstreeks in het eigen vermogen muteren.

De mutaties in het eigen vermogen vinden plaats door middel van de resultaatbestemming. Het saldo van baten en lasten bedraagt € 19.808.000 voordelig. Per saldo is tussentijds € 2.707.000 aan de reserves onttrokken, zodat het uiteindelijke gerealiseerde resultaat € 22.515.000 voordelig bedraagt. Dit bedrag is afzonderlijk vermeld onder het eigen vermogen in de balans.

In het hiernavolgende overzicht hebben wij de mutaties in de reserves schematisch weergegeven (x € 1.000):

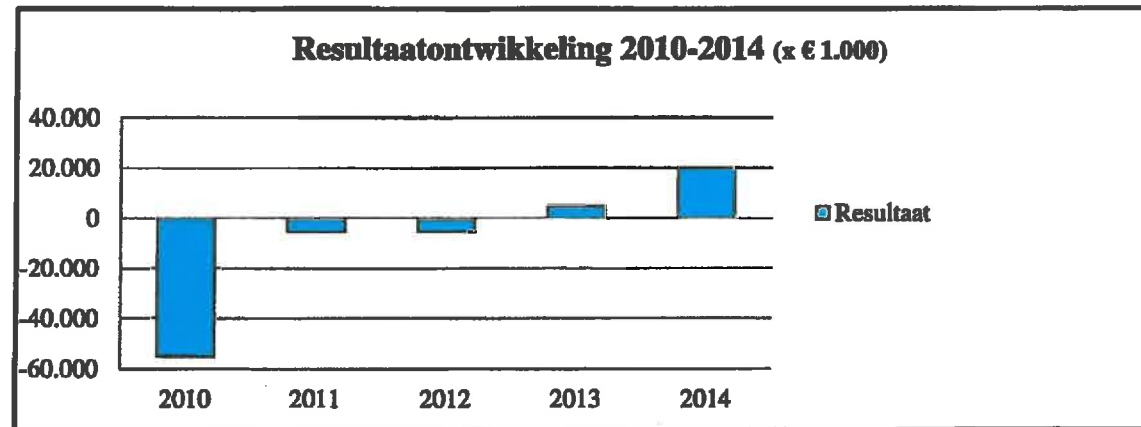
Ontwikkeling eigen vermogen	2014	2013	2012
Stand van de reserves per 1 januari	46.734	42.207	47.698
Tussentijdse resultaatbestemming tijdens boekjaar	-2.707	2.269	-1.819
Nog te bestemmen resultaat bij jaarrekening	22.515	2.257	-3.672
Totaal (= saldo van baten en lasten)	19.808	4.526	-5.491
Stand per 31 december	66.542	46.734	42.207

De reserves van uw waterschap zijn in 2014 met een bedrag van € 19.808.000 toegenomen. Dit komt overeen met het saldo van baten en lasten zoals dat is verantwoord in de programmarekening.

Analyse vermogen en resultaat

Het weerstandsvermogen geeft aan in hoeverre een waterschap in staat is om nog niet afgedekte risico's op te vangen, zonder dat het beleid ingrijpend moet worden gewijzigd. Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen de weerstandscapaciteit en de niet afgedekte risico's. De verhouding tussen deze twee grootheden (de ratio) wordt vervolgens gebruikt om in te schatten of actie noodzakelijk is. In de jaarstukken heeft u de ratio berekend op 4,9 (2013 2,9). Deze ratio is volgens de paragraaf weerstandsvermogen te classificeren als 'uitstekend'. Als kanttekening merken wij op dat deze ratio sterk afhankelijk is van de ingeschatte risico's door de eigen organisatie. Uit vergelijkingen tussen waterschappen blijkt dat deze ratio sterk subjectief is en moeilijk onderling vergelijkbaar met andere waterschappen.

Hierna geven wij een overzicht van de ontwikkeling van het resultaat (vóór bestemming) van 2010 tot en met 2014.

Uit bovenstaand overzicht blijkt een duidelijk opgaande lijn. Zichtbaar is dat de ingezette bezuinigingen tot resultaten leiden.

Voor een goed zicht op de vermogenspositie is een beoordeling van de schuldenpositie een goede invalshoek. Hierbij staat de vraag centraal: 'In hoeverre is het bezit van het waterschap belast met schulden'. Als definitie van schuld wordt uitgegaan van de som van langlopende en kortlopende schuldverplichtingen. De nettoschuld is de schuld minus de kortlopende vorderingen en liquide middelen. De financiële vaste activa worden buiten beschouwing gelaten omdat deze vaak een langlopend karakter hebben en uitstaan met een publiek doel.

De schuldpositie van uw hoogheemraadschap is in 2014 verder gedaald met € 12,8 miljoen (2013 € 13 miljoen). Hiermee is sprake van een positieve trend. Dit in tegenstelling tot de landelijke trend waar nog steeds sprake is van stijgende schulden van waterschappen. In het volgende overzicht is de ontwikkeling van uw schuldpositie weergegeven afgezet tegen alle waterschappen van Nederland.

Analyse vermogen en resultaat

	Delfland 2012	Delfland 2013	Delfland 2014	Gemiddelde alle waterschappen 2013	Gemiddelde alle waterschappen 2012
Nettoschuld	€ 862 miljoen	€ 849 miljoen	€ 836 miljoen		
Debt ratio	95%	94%	92%	89%	89%
Netto- schuld/exploitatie	386%	365%	337%	241%	237%
Netto- schuld/inwoner	€ 616	€ 607	€ 598	€ 392	€ 381

Debt ratio: Totaal vreemd vermogen (exclusief voorzieningen)/Totaalvermogen (balanstotaal).

Overige onderwerpen

Overige onderwerpen

Bevestigingen van het college

In verband met onze controle van de jaarrekening over 2014 hebben wij van het college een ondertekende, schriftelijke bevestiging bij de jaarrekening opgevraagd en ontvangen.

Deze bevestiging heeft mede betrekking op feiten en omstandigheden die voor de jaarrekening van materieel belang zijn, maar waarvan in redelijkheid niet kan worden verwacht dat hieromtrent andere toereikende controle-informatie voor ons als accountant beschikbaar is. Indien dergelijke zaken van belang zijn voor het inzicht dat een jaarrekening behoort te geven, dan dienen deze juist en volledig in de jaarrekening tot uitdrukking te worden gebracht.

Meningsverschil met management of beperking in reikwijdte van de controle

Er zijn geen meningsverschillen met het college geweest en er waren geen beperkingen bij de uitvoering van onze controle.

Naar onze mening is ons bij de uitvoering van onze controleopdracht door het college en de medewerkers van het waterschap de volledige medewerking verleend en hebben wij volledige toegang tot de benodigde informatie gehad.

Normering topinkomens (WNT)

De Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) is in werking getreden met ingang van 1 januari 2013 en vervangt de Wet openbaarmaking uit publieke middelen gefinancierde topinkomens (Wopt). De WNT regelt niet alleen de openbaarmaking van topinkomens in de publieke en semipublieke sector, maar stelt ook maxima aan de hoogte van de bezoldiging van topfunctionarissen en tevens aan de ontslagvergoedingen.

Met ingang van 1 januari 2013 is bij wet vastgelegd dat rechtspersonen of organisaties die volledig of in aanzienlijke mate uit publieke middelen zijn gefinancierd beloningen van topfunctionarissen openbaar dienen te maken, ook als deze de in de wet gestelde maximale bezoldiging van € 230.474 niet te boven gaan. Daarnaast dienen waterschappen het salaris openbaar te maken van overige medewerkers (inclusief - wanneer aan bepaalde voorwaarden is voldaan - ingehuurd personeel) die een bezoldiging ontvangen boven deze norm. Ten slotte stelt de WNT een aantal overige eisen, zoals een maximale ontslagvergoeding voor topfunctionarissen van € 75.000.

In de jaarrekening 2014 is de bezoldiging van de topfunctionaris toereikend toegelicht en er zijn geen overschrijdingen van de WNT te melden.

Overige onderwerpen

Naleving van wet- en regelgeving overig

Wij hebben geen kennis van te rapporteren omstandigheden in verband met het niet-naleven van wet- en regelgeving.

Betrouwbaarheid en continuïteit van de automatiseringsomgeving

Onze jaarrekeningcontrole is gericht op het geven van een oordeel omtrent de jaarrekening zelf en is niet primair gericht op het doen van uitspraken omtrent de betrouwbaarheid en de continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking als geheel of van onderdelen daarvan. Onze bevindingen daaromtrent raken dan ook slechts die onderdelen die wij onderzocht hebben in het kader van de jaarrekening, wat wil zeggen dat wij ter zake geen volledigheid pretenderen. Uit de door ons uitgevoerde werkzaamheden zijn geen bijzonderheden gebleken waarop wij u via deze rapportage willen attenderen.

Frauderisicoanalyse

Frauderisicoanalyse

Als onderdeel van onze controle en opvolging van de communicatie over voorgaand boekjaar hebben wij het college verzocht inzicht te geven in de eigen inschatting van het risico dat de jaarrekening een materiële afwijking zou kunnen bevatten als gevolg van fraude, in de aard, omvang en frequentie van deze inschattingen, het proces dat het college daarbij hanteert, alsook de communicatie daarover met het personeel en met het algemeen bestuur.

Tijdens deze gesprekken heeft het college aangegeven zich bewust te zijn van **frauderisico's** en voorbeelden gegeven van de manier waarop het deze beheerst. In 2014 is in samenwerking met een externe deskundigen een traject ingezet om te komen tot het opzetten van een **frauderisicoanalyse**. Positief hierbij is dat dit geen eenmalige actie is maar dat is ingezet op structurele fraudepreventie.

Fraude

In Nederland is de accountant wettelijk verplicht om alle ontdekte fraudegevallen te rapporteren aan het management van de organisatie. Wij merken op dat onze controle niet specifiek is ingericht op het ontdekken van fraude. De accountant is wel verantwoordelijk voor het betrekken van **frauderisico's** in de planning en uitvoering van zijn controleopdracht.

Wij hebben een **fraudediscussie** gevoerd met het controleteam en met het management van het Hoogheemraadschap van Delfland, waarbij wij de nadruk hebben gelegd op de vermoedens van **materiële onjuistheden** als gevolg van fraude in de jaarstukken. Van het management hebben wij de bevestiging ontvangen dat er geen **onregelmatigheden** zijn geconstateerd waarbij het management of werknemers zijn betrokken die een belangrijke rol spelen bij de maatregelen van interne beheersing of anderen in het geval dat de fraude van materieel belang kan zijn op de jaarrekening.

Overige onderwerpen

Tevens hebben wij zelfstandig werkzaamheden uitgevoerd die erop gericht waren om het risico van het 'omzeilen' van de interne beheersingsmaatregelen door het management te detecteren. Wij hebben specifieke controles uitgevoerd op memoriaalboekingen en schattingen en hebben significante en ongebruikelijke transacties met behulp van gegevensanalyses onderzocht.

Hoewel wij een kritische houding hebben ten opzichte van risico's van fraude in de jaarrekening, willen wij opmerken dat onze controle niet specifiek is gericht op het ontdekken hiervan. Tijdens de uitvoering van onze controle van de jaarrekening 2013 hebben wij geen aanwijzingen verkregen dat er sprake is geweest van fraude.

Onafhankelijkheid

Ontwikkelingen Accountancy

Op 16 december 2013 heeft de Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (NBA) de nieuwe Verordening inzake Onafhankelijkheid (ViO) vastgesteld. Wij willen u in dit accountantsverslag graag op de hoogte stellen van de belangrijkste wijzigingen zoals die gelden voor organisaties die niet kwalificeren als een Organisatie van Openbaar Belang (OOB, vooral beursgenoteerde ondernemingen en financiële instellingen). Wij stellen voor om bij het bespreken van ons accountantsverslag de specifieke gevolgen voor onze dienstverlening aan uw organisatie te bespreken.

Verordening inzake Onafhankelijkheid (ViO)

De ViO is van toepassing op alle cliënten waarvoor assurance-opdrachten worden uitgevoerd en is van kracht vanaf 1 januari 2014. De ViO vervangt de nadere voorschriften voor onafhankelijkheid (NVO).

Met de nieuwe ViO beoogt de beroepsorganisatie tegemoet te komen aan de verwachtingen van het maatschappelijk verkeer, en daarmee bij te dragen aan het vertrouwen in het accountantsberoep. Hierna geven wij een toelichting op enkele onderwerpen uit de ViO die van belang zijn in het kader van onze dienstverlening aan uw organisatie.

Eén set van regels voor alle assurance-opdrachten

In de nieuwe onafhankelijkheidsregels is sprake van één set van regels voor alle assurance-opdrachten, zoals de controle of beoordeling van een jaarrekening, een subsidieverklaring, een verklaring bij een IT-systeem of een assurance-rapport bij een maatschappelijk jaarverslag. In de oude regels werd een onderscheid gemaakt tussen controleopdrachten en overige assurance-opdrachten, waarbij de onafhankelijkheidsvoorschriften voor controleopdrachten strenger waren.

Regelgeving voor adviesdiensten

Combinaties van assurance en advies (non-assurance) werkzaamheden zijn onder de ViO nog steeds toegestaan.

Overige onderwerpen

De ViO introduceert wel een strak toetsingskader voor de evaluatie van alle non-assurance-diensten, wat betekent dat voor aanvang van overige dienstverlening altijd een onafhankelijkheidsanalyse in het dossier dient te worden opgenomen. De ViO leidt daarmee tot een verzwaarde documentatieplicht. Het toetsingskader in de ViO is gebaseerd op de principes in de internationale onafhankelijkheidsregels van de Code of Ethics van de International Ethics Standards Board for Accountants (IESBA). Deze internationale onafhankelijkheidsregels worden door Deloitte nageleefd.

Langdurige betrokkenheid bij uw organisatie

In de ViO is opgenomen dat een maatregel is vereist indien seniorleden van het assurance-team (onder wie de eindverantwoordelijke accountant, maar ook andere seniorteamleden) langdurig betrokken zijn bij dienstverlening aan dezelfde organisatie. Van langdurige betrokkenheid is in elk geval sprake als een seniorteamlid gedurende zeven aaneengesloten jaren betrokken is bij dienstverlening aan dezelfde organisatie. Voorbeelden van maatregelen zijn het laten uitvoeren van een opdrachtgerichte kwaliteitsbeoordeling (OKB) of het rouleren van het teamlid. Indien meerdere teamleden gelijktijdig zouden moeten rouleren, is het ook mogelijk om voor een gefaseerde roulatie te kiezen. Na roulatie mag het betreffende teamlid gedurende twee jaar niet betrokken zijn bij de assurance-dienstverlening aan de organisatie. Voor het Hoogheemraadschap van Delfland geldt dat wij accountant zijn sinds het boekjaar 2009. Van langdurige relaties is dus geen sprake.

Marketing en reclame

In de ViO is een nieuwe bepaling opgenomen over marketing en reclame. Vooral is het niet toegestaan om met een assurance-cliënt een relatie aan te gaan waarbij de accountantsorganisatie zich in het kader van reclame of marketing associeert of laat associëren met de assurance-cliënt. Van associatie is sprake indien de onderlinge relatie als onderdeel van reclame of marketing openbaar wordt gemaakt.

Geschenken en gastvrijheid

De regels voor het ontvangen en verstrekken van geschenken en gastvrijheid zijn aangescherpt. Het uitgangspunt is dat het ontvangen en verstrekken van geschenken en persoonlijke uitingen van gastvrijheid niet past in een relatie tussen de accountant en de gecontroleerde organisatie. Deze regels gelden niet alleen voor de leden van het assurance-team, maar ook voor de accountantsorganisatie, andere onderdelen van het netwerk en haar bestuurders. Er is een drempel in de regels opgenomen van € 100.

Voor geschenken met een waarde van meer dan € 100 is de eindverantwoordelijke accountant gehouden om:

- Te onderbouwen waarom het geschenk of de uiting van gastvrijheid gepast is.
- Een melding te doen bij een aangewezen persoon binnen Deloitte.
- Vooraf met het toezichthoudend orgaan van uw organisatie af te spreken hoe het hierover geïnformeerd wil worden.

Overige onderwerpen

Deze bepalingen gelden tevens voor persoonlijke uitingen van gastvrijheid. Hieronder wordt verstaan het voor de andere partij of persoon betalen van kosten van uitstapjes, reizen, lunches, diners en dergelijke die geen zakelijk karakter dragen.

Bijlagen

Accountantsverslag 2014
Hoogheemraadschap van Deffland

Bijlage A: Niet-gecorrigeerde fouten

Niet-gecorrigeerde fouten

Aard van de fouten	Rechtmatigheid	Getrouwheid
- Aansluitverschil belastingen	N.v.t.	790.000
Effect niet-gecorrigeerde controleverschillen voorgaande periode	N.v.t.	790.000
Dit verschil uit oude jaren is gecorrigeerd in de definitieve jaarrekening 2014		
Effect niet-gecorrigeerde controleverschillen huidige periode	0	0
Rechtmatigheidsfout is tevens getrouwheidsfout	0	0
Rechtmatigheidsfout is per saldo ook een getrouwheidsfout	0	0
(Sub)totaal	0	0
Extra absolute waarde rechtmatigheidsfouten		
Extra foutieve financiële beheershandelingen zonder direct financieel effect vanuit externe regels (EU-aanbesteding/Fido/Etc.)	0	
Extra foutieve financiële beheershandelingen zonder direct financieel effect vanuit interne regels (gedoogbeleid)		
Overige rechtmatigheidsfouten		
Totaal	0	790.000

Bijlage A: Niet-gecorrigeerde fouten

Aard van de onzekerheden	Rechtmatigheid	Getrouwheid
Onzekerheid rechtmatigheid betreft tevens getrouwheid		
Onzekerheid rechtmatigheid is per saldo ook een onzekerheid inzake getrouwheid		
(Sub)totaal onzekerheden in de controle getrouwheid	Subtotaal	Totaal
Extra absolute waarde onzekerheden rechtmatigheid		
Extra financiële beheershandelingen met een onzeker direct financieel effect vanuit externe regels (EU-staatssteun)		
Extra financiële beheershandelingen met een onzeker direct financieel effect vanuit interne regels (gedoogbeleid)		
Overige onzekerheden inzake rechtmatigheid		
Totaal onzekerheden in de controle rechtmatigheid	Totaal	

Wij hebben van het college een schriftelijke bevestiging bij de jaarrekening ontvangen, waarin het college bevestigt dat de niet-gecorrigeerde fouten, zowel individueel als in totaal, in het kader van de jaarrekening niet materieel zijn. Het college heeft tevens bevestigd geen kennis te hebben van andere niet-gecorrigeerde fouten.

Bijlage B: Onafhankelijkheid

Bevestiging onafhankelijkheid

De voorschriften in het kader van onafhankelijkheid zijn binnen de Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (de NBA) opgenomen in de 'Verordening inzake Onafhankelijkheid (ViO)' en vormen een belangrijk onderdeel van het 'normenkader' waaraan een accountant moet voldoen. De naleving van de ViO is binnen de organisatie van Deloitte ingebed.

Op basis van onze toetsing concluderen wij dat onze onafhankelijkheid als certificerend accountant bij het Hoogheemraadschap van Delfland in 2014 voldoende is gewaarborgd. Een overzicht van de aanvullende dienstverlening hebben wij hieronder opgenomen.

Aanvullende dienstverlening
Fiscale advisering loonbelasting
Fiscale advisering btw
Natuurlijke adviesfunctie stresstest
Cursussen
Advisering inzake klantcontactcentrum

Bijlage C: Reikwijdte van de controle 2014

De opdracht die u ons heeft verstrekt

Binnen het kader van de meerjarige overeenkomst tussen uw waterschap en Deloitte Accountants B.V. tot het controleren van uw jaarrekening bevestigen wij formeel elk jaar de onderlinge afspraken met een opdrachtbevestiging. Met de opdrachtbevestiging van 10 oktober 2014 heeft u ons op meer gedetailleerde wijze opdracht gegeven tot het controleren van de jaarrekening 2014. De doelstelling van de controle is het afgeven van een controleverklaring bij de jaarrekening van het Hoogheemraadschap van Delfland. In dit accountantsverslag geven wij een toelichting op de bevindingen naar aanleiding van de controle. Onze controleaanpak bestaat in hoofdlijnen uit drie fasen: de risicoanalyse, de interim-controle en de jaarrekeningcontrole.

Gezamenlijke risicoanalyse als basis

Onze controle start met het maken van een analyse van de risico's waar u als waterschap mee te maken heeft. Deze risicoanalyse zien wij als een gezamenlijke actie van ons controleteam en vertegenwoordigers van uw waterschap en maakt deel uit van ons pre-auditgesprek. Het doel hiervan is om op basis van gezamenlijke kennis van uw organisatie en uw omgeving tot een zo volledig en bruikbaar mogelijke risicoanalyse te komen, die als basis voor de verdere controlewerkzaamheden kan dienen. Het gaat hierbij primair om de externe risico's en de risico's in de bedrijfsvoering. Bij deze inventarisatie ligt de focus primair op de risico's van afwijkingen van materieel belang in de jaarrekening als gevolg van fraude of fouten.

Interim-controle

Onze risicoanalyse en de daarop gebaseerde controleaanpak richten zich niet uitsluitend op de jaarrekening zelf, maar ook op het systeem van interne beheersing. Hoe beter dat systeem functioneert, hoe meer zekerheid er bestaat dat de opgeleverde informatie betrouwbaar is, zowel tussentijds als bij de jaarrekening. Omdat deze interne beheersing het gehele jaar goed dient te functioneren, hoeven wij met de aanvang van onze controle niet te wachten totdat de jaarrekening gereed is. Onze controle vindt daarom voor een belangrijk deel al in de tweede helft van het boekjaar plaats. Wij onderzoeken tijdens de interim-controle de procesrisico's, om te bepalen of hierin voldoende beheersmaatregelen (de AO/IB) zijn getroffen. Het product van deze fase van de controle is een managementletter, met daarin opgenomen verbeterpunten ter verdere optimalisatie van de interne beheersing (zie paragraaf Interne beheersing).

Jaarrekeningcontrole

Bij de jaarrekeningcontrole stellen wij vast of de jaarrekening is opgesteld volgens de geldende verslaggevingsvoorschriften, of de door u opgestelde jaarrekening een getrouw beeld geeft en of de baten, lasten en balansmutaties voldoen aan de eisen van rechtmatigheid zoals opgenomen in het controleprotocol 2014. Ook stellen wij vast dat de posten in de jaarrekening adequaat zijn toegelicht. Onze controle houdt niet in dat wij alle posten integraal controleren. Onze aanpak heeft als doel om belangrijke onjuistheden of onrechtmatigheden te ontdekken, rekening houdend met de materialiteitsgrenzen zoals vastgelegd in het controleprotocol 2014.

Bijlage C: Reikwijdte van de controle 2014

Het product van de jaarrekeningcontrole is de controleverklaring bij de jaarrekening en een verslag van bevindingen. In het verslag van bevindingen rapporteren wij fouten en onzekerheden en overige bijzonderheden die naar onze mening van belang zijn voor de behandeling van de jaarrekening (zoals governance, financiële positie, ontwikkeling resultaten en de kwaliteit van de interne beheersing).

Scope van de opdracht

Onze controleverklaring is gebaseerd op onze controlewerkzaamheden als accountant van het Hoogheemraadschap van Delfland.

Bijlage D: Disclaimer en beperking in gebruik

Dit verslag is alleen bestemd voor de leden van het algemeen bestuur en het college van dijkgraaf en hoogheemraden van het Hoogheemraadschap van Delfland en mag niet in zijn geheel of gedeeltelijk aan derden worden verstrekt of aangehaald zonder onze schriftelijke toestemming vooraf. Er wordt geen verantwoordelijkheid aan een derde partij geaccepteerd, omdat dit verslag daar niet voor is opgesteld en bedoeld. Dientengevolge nemen wij geen enkele verplichting of plicht van zorg op ons aan ieder ander persoon aan wie dit verslag getoond wordt of in wiens handen het komt.

De in dit verslag aan de orde gestelde onderwerpen waarvan wij van mening zijn dat zij uw aandacht behoeven, zijn door ons geconstateerd gedurende onze controle-opdracht. Het is geen allesomvattend verslag van alle geconstateerde zaken en in het bijzonder kunnen wij niet verantwoordelijk worden gesteld voor het rapporteren van alle bedrijfsrisico's of tekortkomingen in het systeem van interne beheersing. Elke conclusie, opinie of opmerking in dit verslag is verstrekt in de context van onze controleverklaring over de jaarrekening als geheel, welke zal worden verstrekt in onze controleverklaring.

Evenzo geldt dat de opmerkingen, bevindingen en aanbevelingen met betrekking tot het systeem van interne beheersing niet gelezen dienen te worden als een afzonderlijke opinie over het systeem van interne beheersing en de werking daarvan.

Deloitte refers to one or more of Deloitte Touche Tohmatsu Limited, a UK private company limited by guarantee, and its network of member firms, each of which is a legally separate and independent entity. Please see www.deloitte.com/about for a detailed description of the legal structure of Deloitte Touche Tohmatsu Limited and its member firms.

Deloitte provides audit, tax, consulting, and financial advisory services to public and private clients spanning multiple industries. With a globally connected network of member firms in more than 140 countries, Deloitte brings world-class capabilities and deep local expertise to help clients succeed wherever they operate. Deloitte's approximately 169,000 professionals are committed to becoming the standard of excellence.

This publication contains general information only, and none of Deloitte Touche Tohmatsu Limited, Deloitte Global Services Limited, Deloitte Global Services Holdings Limited, the Deloitte Touche Tohmatsu Verein, any of their member firms, or any of the foregoing's affiliates (collectively the "Deloitte Network") are, by means of this publication, rendering accounting, business, financial, investment, legal, tax, or other professional advice or services. This publication is not a substitute for such professional advice or services, nor should it be used as a basis for any decision or action that may affect your finances or your business. Before making any decision or taking any action that may affect your finances or your business, you should consult a qualified professional adviser. No entity in the Deloitte Network shall be responsible for any loss whatsoever sustained by any person who relies on this publication.

© 2015 Deloitte Netherlands